

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-12-46489 מ. נ' מ. – תביעה נזיקית

בפניי : כבוד השופטת, סגנית הנשיא אלה מירז

התובעת : מ. מ.
ע"י ב"כ עו"ד ליאורה אוחנה
ועו"ד דליה אבני וינשטיין

נגד

הנתבע : מ. מ. ז"ל
ע"י ב"כ עו"ד יניב בקאל

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

פיצויים בגין אלימות הבעל בנזקי כאב וסבל

פתח דבר

1. בפניי תביעה נזיקית אותה הגישה התובעת נגד בעלה לשעבר, לחייבו בתשלום פיצויים בגין הנזק שנגרם לה בעקבות מעשי אלימות ארוכי שנים כלפיה וכלפי ילדיהם של הצדדים. את סכום התביעה העמידה התובעת "בגבול סמכותו של בית המשפט". בעת הגשת התביעה ריצה הנתבע מאסר בפועל בעקבות הרשעתו באלימות פיסית ונפשית כלפי התובעת. בשלהי שנת 2015 שוחרר הנתבע מכלאו.
2. בין הצדדים התקיימו הליכים משפטיים קודמים להליך דנן, בפני בית משפט זה והן בפני בית הדין הרבני, לפירוק השיתוף בדירתם המשותפת ובמיטלטלין, דמי שימוש, ענייני הקטנינים ומזונותיהם. ביום 23.3.14 הגיעו הצדדים כדי הסכם גירושין בבית הדין הרבני והתגרשו. ביום 6.9.16 במעמד הצדדים בפני בית משפט זה, נקבעו בהסכמה המזונות הקבועים לקטנינים ונסגרו התיקים בעניין המזונות והרכוש. ביום 20.12.16 ניתן פסק הדין של בית משפט זה בתביעת דמי השימוש שהגישה התובעת נגד הנתבע, תוך דחיית התביעה.
3. התובעת, ילידת שנת 1961, מתגוררת כיום ב xxxxx עם שניים מילדיה, בני 13 ו 9 וחצי. בסופי השבוע מצטרפים שניים מילדיה הנוספים הלומדים בפנימיות במהלך השבוע (עמ' 46, ש' 22). הנתבע יליד שנת 1952. הצדדים נישאו באתיופיה ועלו ארצה בשנת 2000. לאחר שחרורו ממאסר בשנת 2015 לא התגורר הנתבע במען קבוע.
4. בעוד בית המשפט שוקד על כתיבת פסק הדין דנן, הודיעה התובעת ביום 2.4.19 כי הנתבע הלך לעולמו ביום 19.X.X (צורפה תעודת פטירה).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-12-46489 מ. נ' מ. – תביעה נזיקית

- 1 הגנת הנתבע
- 2 5. במסגרת ההליך דן, אף על פי שזכה לייצוג משפטי מטעם הלשכה לסיוע משפטי, ניכר שהנתבע ז"ל לא
- 3 יצא מגדרו על מנת להתגונן מפני התובענה.
- 4 6. הנתבע הגיש כתב הגנה תמציתי ולאקוני, ובו הכחיש באופן גורף את המיוחס לו, **חרף הרשעתו**, כמו גם
- 5 את נזקי התובעת ואת הקשר הסיבתי בין נזקיה הנטענים לבין המעשים המיוחסים לו. לדיון קד"מ שנקבע
- 6 ליום 28.12.16, **הנתבע לא התייצב** ואף לא בא-כוחו.
- 7 7. ביום 5.2.17 הגישה התובעת בקשה למינוי מומחה רפואי מטעם בית המשפט. ב"כ הנתבע התנגד למינוי
- 8 מומחה הואיל ושלל כאמור קשר סיבתי בין הנזקים הנטענים לבין האירועים האלימים, והן בטענה
- 9 לחסרון כיש. **בהחלטה מיום 22.2.17 נקבע כי בנסיבות העניין ונוכח טענות הנתבע, יגיש כל צד חוות**
- 10 **דעת רפואית לתמיכה בטענותיו.**
- 11 8. התובעת הגישה ביום 27.9.17 חוות דעת שנערכה ביום 16.7.17 ע"י ד"ר הלל זיוויס, מומחה
- 12 לפסיכיאטריה. **הנתבע לא הגיש כל חוות דעת** או בקשה לסעד רלוונטי אחר.
- 13 9. ביום 26.10.17 התרתי לנתבע, לבקשת בא-כוחו, לקבל לידיו מן המל"ל מלוא המסמכים הנוגעים לתובעת,
- 14 בהקשר לתשלום גמלאות וקביעת הנכות ושיעורה. **יחד עם זאת הנתבע לא הגיש תצהיר עדות ראשית,**
- 15 חרף החלטה מפורשת בדבר, כל שכן דרישת סדרי הדין.
- 16 10. לדיון ההוכחות שנקבע ליום 24.5.18, **הנתבע לא התייצב**, אלא בא-כוחו בלבד, ושעה שכזכור לא הוגשו
- 17 מטעמו תצהיר, חוות דעת או כל סימוכין אחרים כתמיכה בטענותיו. מן הראוי להביא בשם אמרם את
- 18 דברי ב"כ הנתבע באותו המעמד:
- 19 **"הנתבע לא הגיע, הקשר עמו נותק והמשך הייצוג הוא בהוראת הלשכה לסיוע משפטי. לשאלת**
- 20 **ביהמ"ש, אינני יודע איך נוכל להתקדם בהליך. לא התכוונו מעולם להגיש תצהיר כי מאחר ויש**
- 21 **הכרעה וגז"ד פלילי אנחנו חולקים על הנזקים, על הסכומים שמבוקשים בכתב התביעה ופחות**
- 22 **על האחריות. מרשי לא יכול לעזור בשום נקודה בשאלת הנזק, הוא לא יכול להעיד על הנזק.**
- 23 **אני מתנצל על הסיטואציה, ידיי כבולות, אני במצב לא רגיל. אין לי מושג היכן הנתבע נמצא,**
- 24 **הקשר הטלפוני גם נותק, ניסינו להתקשר אליו ללא הצלחה"** (עמ' 44, ש' 16).
- 25 11. לשם קידום התיק, בית המשפט התיר לב"כ הנתבע באותו המעמד לחקור את התובעת על תצהירה. נקבע
- 26 עוד שהצדדים יעמדו בסיכומיהם על נפקות אי-התייצבותו של הנתבע ואי הגשת התצהיר מטעמו.
- 27
- 28 **על אי-הגשת התצהיר ואי-התייצבות הנתבע**
- 29 12. הלכה למעשה, טענת הנתבע היא מעין טענת "אין להשיב לאשמה" שמסגרתה בתחומי המשפט הפלילי.
- 30 במילים אחרות, לטענת הנתבע כתב התביעה או תצהירה של התובעת אינו מגלה עילה כלפיו, ולפיכך דין
- 31 התביעה להידחות.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-12-46489 מ. נ' מ. – תביעה נזיקית

- 1 הדין אינו מכיר בטענה כגון זו במשפט האזרחי. נפנה לפסק דינו המפורט של כבוד השופט (כתוארו אז)
2 אשר גרוניס ברע"א 3312/04 אשורנס ג'נרל דה פרנס נ' הכונס הרשמי בתפקידו כמפרק בנק צפון
3 אמריקה בע"מ, פ"ד ס(3) 245):
- 4 "אשר לאפשרות של העלאת טענה של 'אין להשיב לאשמה' בתחום האזרחי, קביעתנו היא שאין
5 לאפשר העלאת הטענה, אלא כאשר הנתבע מוותר על הבאת ראיות מטעמו. במקרה כזה, למעשה
6 אין עסקינן עוד בטענה האמורה, שהרי ויתורו של הנתבע על הבאת ראיות מביא לסיום פרק
7 ההוכחות במשפט" (שם, ס' 19).
- 8 אין חולק כי בענייננו, להלכה ולמעשה, הנתבע ויתר על הבאת ראיות. מדברי בא-כוח הנתבע עולה כי
9 הנתבע אף לא התיימר להגיש תצהיר עדות ראשית ו/או להעמיד גרסה כלשהי. ככל שירד בית המשפט
10 לסוף דעתו, ובאין צידוק או נימוק אחר העולים מטענות הנתבע, לשיטתו משעה שנטל ההוכחה הוא על
11 כתפי התובעת, ומטענות התובעת לא צומחת עילה כלפיו, הוא אינו מוצא צורך להתגונן מפני התביעה.
12 לא מצאתי בסיס לגישה זו, והנתבע אף לא העמיד לה בסיס נטוע בדין.
- 13
- 14 תקנה 168(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, מורה כך:
- 15 (ב) לא הגיש בעל הדין תצהיר של עד כפי שנדרש על פי תקנה זו או על פי תקנה 143, לא יורשה
16 להביא את העד או להוכיח את העובדה, אלא אם כן שוכנע בית המשפט, על פי בקשת בעל הדין
17 הנתמכת בתצהירו, כי התצהיר לא הוגש מסיבות מוצדקות.
- 18 במילים אחרות, בהימנעותו מהגשת תצהיר מטעמו, הנתבע מנוע מלהוכיח גרסתו, אשר בענייננו היא
19 כזכור בבחינת הכחשה גורפת מצד הנתבע מבלי להעמיד גרסה חלופית או מתחרה לראיות מצד התובעת
20 (ר' עוד: ע"א 6092/00, 7219/00 כדורי פיתוח עירוני בע"מ נ' אוטמזגין, פ"ד נו(6) 786). ראוי לציון
21 שבפסיקה נדונו תרופות חריפות יותר לאי-הגשת תצהיר, עד כדי מחיקת כתבי טענות. כך מפי כבוד סגן
22 הנשיא אסף זגורי:
- 23 "כפי שמחיקה או דחייה של תביעה בשל אי התייצבות לדיון היא עניין שבשיקול דעת בית
24 המשפט (וראו תקנות 258יא' ו-157 לתקנות [...]), סבורני כי הוא הדין במקרה של אי הגשת
25 תצהירי עדות ראשית ואי עמידה של בעל דין בצו שיפוטי הקובע חובת הגשת תצהירים כאמור,
26 כאשר המקור להפעלת הסמכות יכול להיות גם בהוראת סעיף 8(א) לחוק בית המשפט לענייני
27 משפחה [...]. רוצה לומר, כי תהינה נסיבות שבהן המחיקה תהווה סעד מידתי במקרה של אי
28 הגשת תצהירי עדות ראשית" (תמ"ש (נצ') 15934-09-09 פלוני נ' פלונית, "נבו", מיום 9.11.10,
29 ס' 26-29).
- 30 ודוק: בית המשפט יכול היה לעשות שימוש בסמכותו ובשיקול הדעת הנתון לו ולהתיר חקירתו הנגדית
31 של הנתבע על כתב ההגנה (וכך בקשה לעשות ב"כ התובעת: עמ' 44, ש' 24), או שמא להתיר חקירתו
32 הראשית שלא על דרך הגשת תצהיר – ככל שהיה מתבקש לכך על ידי מי מהצדדים. אלא שכאמור הנתבע
33 לא יצא מגדרו לעשות להגנתו. ויתירה מכך, גם אם נכון היה בית המשפט מיוזמתו שלו לפטור את הנתבע

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-12-46489 מ. נ' מ. – תביעה נזיקית

1 מהגשת תצהיר ולהורות על חקירתו ללא תצהיר, הרי שהנתבע עשה דין לעצמו ולא התייצב לדין
2 ההוכחות (ולא לדין שקדם לו כאמור), ונזכיר כי בין שני הדיונים הפרידו שנה ומחצה.

3
4 מהו אפוא דין אי-התייצבותו של הנתבע לדין קד"מ ודין ההוכחות?

5 תקנה 157(2) מורה כך:

6 בתאריך שנקבע לדין או לדין נדחה, ינהגו כך:

7 (2) התייצב התובע, ואילו הנתבע לא התייצב לאחר שנמסרה לו הודעה כראוי, רשאי התובע
8 להוכיח את תביעתו עד כמה שחובת הראיה עליו, ואז יהא זכאי לסעד המבוקש ולכל סעד מתאים
9 אחר.

10 בית המשפט העליון פירש הוראה זו באופן שמעניקה סמכות לבית המשפט להמשיך לברר את התובענה
11 ולבחון האם הוכחה עילתה על בסיס הראיות שהציג התובע.

12 "עינינו הרואות, כי התקנה קובעת כלל ברור: באם הנתבע לא התייצב לדין במועד שנקבע, שאליו
13 זומן כדין – עשוי המשפט להמשיך בלעדיו והתובע רשאי להוכיח את תביעתו עד כמה שחובת
14 הראיה עליו (ראו: אורי גורן סוגיות בסדר דין אזרחי 517 (מהדורה 12, 2015)). ודוקן – ביסודו של
15 העיקרון האמור מונחת זכותו של התובע לממש את תביעתו, זאת חרף היעדרות הנתבע ובלבד
16 שהנתבע קיבל זימון כדין, שאז הוא נתפס כמי שויתר על יומו בבית המשפט" (רע"א 1723/17
17 מגדלי שינקין יזום ובניה והשקעות בע"מ נ' יחזקאל קוצר, "נבו", מיום 21.4.17).

18 להרחבה בנפקות אי-התייצבות נתבע ותקנה 157(2) ראו עוד:

19 ע"א 2470/17 יהודה אברגיל נ' מדינת ישראל משטרת ישראל, "נבו", מיום 14.11.18;

20 ע"א 4440/12 זהרה חלה נ' יוסף כהן, "נבו", מיום 8.12.13.

21
22 16. לסיכום: בסיכומי טוען ב"כ הנתבע כי אין כל נפקות להעדר ההתייצבות ואי-הגשת תצהיר מצד הנתבע,
23 הואיל ונטל ההוכחה רובץ ממילא על כתפי התובע. הארכנו בדבר לעיל וסקרנו את הדין, שאינו תומך
24 בגישת הנתבע. לפיכך מצאתי לנכון בנסיבת העניין לברר את התובענה על בסיס טענות התובע והראיות
25 מצידה, תוך התייחסות להכחשה הגורפת מצד הנתבע, ככל שניתן, לגופה של כל סוגיה.

26 היסוד העובדתי

27
28 17. לטענת התובעת בתצהירה (סומן ת/1) נישאה לנתבע באתיופיה, ומסכת ייסוריה מידי הנתבע החלה שם,
29 עוד בטרם עלייתם ארצה בשנת 2000. במהלך חייה לצד הנתבע הפכה לאסקופה נדרסת עבורו. היא חיה
30 תדיר תחת מעקב ואיומים חוזרים ונשנים ברצח; תחת תקיפות פיזיות חמורות, השפלות וירידה לחייה.
31 מאז ומעולם נהג בה הנתבע כחפץ, הפליא בה מכותיו ושלל ממנה צלם אנוש. הנתבע בודד את התובעת
32 וניתק אותה מסביבתה וממשפחתה המורחבת. ניתוקה מנע ממנה לרכוש את השפה העברית.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-12-46489 מ. נ' מ. – תביעה נזיקית

18. התובעת עומדת עוד על השתתפותה בעל-כורחה במעשה הרמייה המשותף לנתבע ולמאהבת שלו, **גב' ק. מ.** (להלן – "**המאהבת**"). זו האחרונה עלתה ארצה עם הצדדים ונרשמה **כבתם של הצדדים**. שלושת ילדיהם המשותפים של המאהבת והנתבע גם עלו עם הצדדים ואף הם נרשמו כילדי הצדדים. כאמור, סוגיה זו עלתה בעבר בהליכים בין הצדדים ונעמוד עליה להלן.
19. עוד עומדת התובעת על העובדה כי מעשי ההתעללות מצד הנתבע לא פסחו על ילדיהם המשותפים של הצדדים, והגיעו הדברים כדי כך שהרשויות נאלצו להתערב ולמען ביטחונם של הילדים להוציאם, רובם ככולם, לפנימיות. כך חוותה התובעת ניתוק אלים מילדיה, תוך שלילת אימהותה וריקון חייה מכל תוכן.
20. הנתבע הכחיש את הדברים באופן רפה בכתב ההגנה. לדבריו טענות התובעת בדבר האלימות כלפיה "**נועדו לכסות בעיות שניה וחוסר יציבות של התובעת**". מה גם שהצדדים חיו לשיטתו "**בהסכמה על פי המנהגים ואורח החיים שהיה נהוג בארץ מוצאם**". גרסה זו לא נתמכה בתצהיר כאמור והנתבע לא התייצב על מנת להיחקר עליה.

הוראות פקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א - 1971

21. בענייננו "**הולכת**" התובענה אחר הרשעתו של הנתבע והיסוד העובדתי לתובענה הוא היסוד העובדתי למעשי העבירה בהם הורשע הנתבע. אלה מופעים בהרחבה **בהכרעת דינו של כבוד השופט אילן בן דוד מבית משפט השלום בראשון לציון מיום 7.5.13, שהוא בבחינת פסק דין חלוט (ת"פ 12-08-25373 מ"י נ' מ.)**. המחוקק העניק לפסק הדין המרשיע משקל ראייתי מרחיק לכת העומד לשימושו של בית המשפט האזרחי שעה שהנאשם הוא בעל דין בו. ההוראות הרלוונטיות רוכזו בפרק א', סימן ז' **לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א - 1971 (להלן – "הפקודה")**.
- כך מורנו סעיף 42 לפקודה:
- קבילות פסק דין**
- 42א. (א) **הממצאים והמסקנות של פסק דין חלוט במשפט פלילי, המרשיע את הנאשם, יהיו קבילים במשפט אזרחי כראיה לכאורה לאמור בהם אם המורשע או חליפו או מי שאחריותו נובעת מאחריות המורשע, ובכלל זה מי שחב בחובו הפסוק, הוא בעל דין במשפט האזרחי.**
- סעיף 42ג מורנו כך:
- ראיות לסתירת פסק דין**
- 42ג. **הוגשה ראייה כאמור בסעיף 42א, לא יהיה המורשע או חליפו או מי שחב בחובו הפסוק רשאי להביא ראייה לסתור, או ראייה שכבר נשמעה או הוגשה במשפט הפלילי, אלא ברשות בית המשפט, מטעמים שיירשמו וכדי למנוע עיוות דין.**

22. בענייננו כאמור, בית המשפט היה נכון להתיר לנתבע להציג ראיותיו והנתבע נמנע מלעשות כן. לא ניתן לטעות בקביעותיה העובדתיות והפוזיטיביות של הכרעת הדין הנרחבת והמנומקת שיצאה תחת ידי כבוד השופט בן דוד. יש לציין בהקשר זה כי קביעות עובדתיות אלה נולדו בגזרת המשפט הפלילי, תחת נטל

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-12-46489 מ. נ' מ. – תביעה נזיקית

1 הוכחת העובדות מעבר לכל ספק סביר ותחת רף ראייתי גבוה ומחמיר בהרבה מן הרף העומד לנגד עיני
2 בית המשפט האזרחי, כל שכן בית משפט זה. לא למותר להביא מקביעות עובדתיות אלה. כך בסעיף 8
3 להכרעת הדין:

4 "בחנתי בדקדקנות את הראיות, לאחר אזהרה עצמית מהותית, לא רק משום טבען הכללי של
5 עבירות שבתוככי תא משפחתי, והחשש מהרשעת חפים, אלא גם הואיל והיו עדויות שנשמעו
6 ב'תיווך' מתורגמנים ולרקע הבדלי תרבות. בסוף היום, התרשמותי הישירה מהעדים, וסימני
7 אמת בראיות מוליכים חד משמעית, לממצאים חמורים שהנאשם נהג להכותה ונהג לאיים עליה.
8 הנאשם, הכה את המתלוננת בהזדמנויות רבות. היא היתה מפוחדת מאוד בצל איומיו, של מי
9 שאת מצוותו אסור להמרות. אירועים ספציפיים, שנחשפו פתע, כשבת הזעיקה משטרה,
10 נתמכים בסימנים טריים בגוף חבול, והוכח שהיו קצה ל'שגרת' אלימות ואיומים קשה ומשפילה
11 בתא משפחתי מורכב וטעון".
12 במקום אחר קבע נחרצות: "עדות הנאשם – פשוט איני מאמין לו. כללית איני מאמין לו, כי
13 התרשמתי ממנו במישרין, וגם מהסיבות הבאות [...]..." (ס' 22 להכרעת הדין).
14

15 23. לא למותר לעמוד בתמצית על חלק מאירועי האלימות הקשה, ההתעמרות וההשפלה שהיו מנת חלקה של
16 התובעת משך שנים ארוכות, ולמצער במשך תקופה בת 4 שנים על פניה נפרשת הכרעת הדין.
17 הוכח בפני בית המשפט שאותה המאהבת, המכונה בהכרעת הדין "הדיירת", אינה בתם של הצדדים כלל
18 ועיקר. הוכח אפוא שהנתבע איים על התובעת והילדים באופן שאיומיו "לא הותירו מקום להתלבטות",
19 כי עליהם לקחת חלק במצג לפיו המאהבת היא בתם של הצדדים ואחות לילדי הצדדים (ס' 28).
20 בהזדמנויות אחת הכה הנתבע את התובעת באגרוף בשפתיה, ובמקרה אחר הכה בה במקל, והכל תוך
21 איומים שלא תגלה את "הסוד" המשפחתי. במקרה אחר נשך את התובעת, השליך על התובעת מכונית
22 צעצוע והביא לפציעתה בראשה. במקרה אחר סטר לה והפילה על הרצפה. לאחר מכן דרך עליה עד שלא
23 שלטה בצרכיה. אז הכה הנתבע בתובעת שוב והשפילה בעוד היא כורעת לנקות את הרצפה. עוד הורשע
24 הנתבע בריבוי מקרים של תקיפה ואיומים כלפי התובעת.

25 24. אין ספק בעיני שהיסוד העובדתי בענייננו הוכח, ולו מתוקף הוראות 42 לפקודת הראיות. למעט הכחשתו
26 הרפה, הנתבע לא העמיד, או התיימר להעמיד, גרסה או ראייה חלופית או סותרת לעובדות החד משמעיות
27 שעולות מהכרעת הדין. כך או כך, נדמה ולמותר לציין כי מתן אפשרות לנתבע לטעון כלפי הכרעת דין
28 מרשיעה וחלוטה היא מרחיקת לכת ושמורה למקרים חריגים. אף שבענייננו הסוגיה אינה עולה משום
29 הוויתור מצד הנתבע להתגונן מפני התובענה, מן הראוי להביא מדברי בית המשפט העליון בהקשר זה:
30 "מצוות המחוקק היא, אפוא, כי אין לקבל מידו של מורשע, חליפו או מי שחב בחובו הפסוק
31 ראיות לסתור את הממצאים והמסקנות שנקבעו נגדו בפסק דין חלוט במשפט פלילי, אלא
32 מטעמים שירשמו וכדי למנוע עיוות דין. הפסיקה פירשה את החריג הקבוע בסעיף 42 לפקודה
33 בצמצום, ונקבע כי מתן רשות להביא ראיות לסתור את ממצאי פסק הדין החלוט במשפט הפלילי

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-12-46489 מ. נ' מ. – תביעה נזיקית

- 1 תינתן למשל כאשר השתכנע בית המשפט שעלולה להיגרם 'תוצאה בלתי צודקת בעליל' או כזו
2 ה'מקפחת קיפוח קשה את הנתבע בהגנתו' [...] כמו כן, לצורך תחולתו של סעיף 42 לפקודה,
3 אין משמעות לעובדה שהרשעת המבקשים מבוססת על הודאה בעובדות כתב האישום במסגרת
4 הסדר טיעון ולא על שמיעת ראיות" (רע"א 9759/16 מג'די אבו מור נ' רשות המיסים, "נבו",
5 מיום 7.4.17).
- 6 הדברים יפים לענייננו בשינויים המחויבים ועל משקל קל וחומר. כאמור, הנתבע אינו מבקש להתגונן
7 מפני התביעה וממילא לא עתר לצירוף ראיה כלשהי. נזכיר עוד שהכרעת הדין בענייננו ניתנה על בסיס
8 שמיעת ובחינת ראיות ולאחר שהנתבע כבר באופן גורף באישומים נגדו.
- 9
- 10 אני מוצאת חיזוק ליסוד העובדתי בחומר הנוסף המונח בפניי וצורף על ידי התובעת: **תסקיר אגף הרווחה**
11 **בעיריית XXXXX מיום 28.1.14 (נס' ט' לתצהיר ת/1); תסקיר מיום 2.3.14 (נס' י', שם).**
- 12 הוכח בפניי כי ילדיהם המשותפים של הצדדים הורחקו מן הבית על ידי רשויות הרווחה לשם ביטחונם
13 ומשום אלימות כלפיהם מצד הנתבע. בשנת 2002 הילדים ה. וט. הוצאו ממשמורת ההורים מתוקף
14 הוראות חוק הנוער. **בעקבות אלימותו של הנתבע כלפיהם הוא הורשע וריצה 8 חודשי מאסר בפועל.**
15 בשנת 2007 הבנות ה. וש. הוצאו מן הבית בגיל 7 ו-5 בהתאמה לפנימית "XXXXXX".
- 16 מסכת הייסורים אותה חוותה התובעת נחשפה בשנת 2012 על דרך המקרה, באמצעות בת-שירות שבקרה
17 בבית הצדדים, במסגרת שירותה בפנימייה בה שהתה אחת מבנותיהם של הצדדים. היא שראתה את
18 הפציעות על גופה של התובעת ופנתה למשטרת ישראל. בעקבות כך נעצר הנתבע ולימים הורשע כאמור
19 **וריצה מאסר בפועל במשך כ 3 וחצי שנים.** בעקבות המקרה חדלה גם התובעת מן השתיקה בה התעטפה
20 שנים ארוכות, ועזבה את הבית עם הילדים מ' וג' להתגורר במעון לנשים מוכות, בו שהו במשך שנה. בשנת
21 2013 עברה התובעת להתגורר XXXXXXX.
- 22 אני מוצאת לנכון לפנות בהקשר זה **לתסקיר מיום 6.10.15** מטעם שירותי הרווחה XXXXXXX, אשר הונח
23 בפניי במסגרת ההליכים הקודמים בין הצדדים (תמ"ש 12-12-4253). אני מוצאת בו משום ראיה נוספת
24 ליסוד העובדתי ומוצאת משקל לעובדה שמדובר בהתרשמות מצד גורמים בעיריית XXXXX, אשר לא
25 היתה להם הכרות מוקדמת עם התובעת והילדים, אשר טופלו במשך השנים על ידי שירותי הרווחה
26 בעיריית XXXXXXX. אני מוצאת עוד חשיבות לעובדה שהתסקיר האמור נערך לקראת שחרורו הצפוי של
27 הנתבע מן הכלא, ויש בו כדי ללמד על הלך הרוח החרדתי שאחז בתובעת לקראת שחרורו הצפוי:
28 **"האם מדברת לאחרונה שוב ושוב על פחדים וחששותיה מפני הגרוש וישנה ריגרסיה במצבה**
29 **אחרי תהליך השיקום והתקדמות שעשתה בשנתיים האחרונות. כמו כן, הקטינים בפנימייה, וכן**
30 **אלה השוהים אצל האם מתארים קשיים וחששות לקראת שחרורו של האב מהכלא. ניכר כי האם**
31 **מ. חיה בצל הטראומות הקשות מהן היא מתקשה להשתחרר והזכרונות הקשים שעברה מלווים**
32 **אותה ומקשים עליה לחזור ששגרת חיים תקינה"** (עמ' 5 לתסקיר)

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-12-46489 מ. נ' מ. – תביעה נזיקית

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

לסיכום היסוד העובדתי

30. הוכח בפניי, על בסיס כל המצוין והמנוי לעיל, לרבות הכרעת הדין, גזר הדין, כתב האישום והתסקירים השונים, שהתובעת היתה קורבן לאלומות קשה ובוטה מצד הנתבע, אשר למעט הכחשתו הרפה לא התיימר לסתור את העובדות האמורות. עוד הוכח בפניי כי במעשיו של הנתבע היה עוד משום השפלתה של התובעת עד עפר ודיכוי של כל רצון או מחשבה חופשית. אני מוצאת עוד כי במעשיו גזר את הרחקת ילדיהם של הצדדים הרחק מאמם והביא לניתוקה הבוטה והמכאיב מילדיה.
על אף שאני משוכנעת שמעשים נואלים אלה מצד הנתבע התרחשו שנים ארוכות, מתייחס כתב התביעה למעשים התחומים על ציר הזמן הנדון בכתב האישום והכרעת הדין, על פני 4 שנים שבין שנת 2008 ועד שנת 2012.

טענות התובעת - הנזקים והעוולות

31. לטענת התובעת, בעקבות מעשיו של הנתבע היא סובלת מדיכאון "חמור" ופוסט-טראומה. היא שקלה לא אחת ליטול חיייה בידיה. היא מטופלת בתרופות נגד דיכאון וזוכה לטיפול רגשי באמצעות שירותי הרווחה. היא עודנה פוחדת מהנתבע "פחד מוות" וחווה סיטמים ונדודי שינה. **בגין מצבה הוכרה כבעלת נכות רפואית קבועה בשיעור 32%**. מצבה הכלכלי קשה והיא מתקיימת מגמלת הבטחת הכנסה ותשלום מזונות הקטינים באמצעות המל"ל.

32. ביום 5.2.17 צרפה התובעת לבקשתה למינוי מומחה רפואי את המסמכים הבאים: **אישור מאת המל"ל על קביעת נכות רפואית בשיעור 32%** החל מיום 17.10.2014; **אישור קבלת הבטחת הכנסה** עבור שנת 2016 בשיעור 3,000 עבור התובעת ו- 5 מהילדים; **אישור על תשלום מזונות** מן המל"ל בסך 1,400 ₪; **אישור מאת המל"ל כי אינה עובדת החל משנת 2000**.

33. בעוד נישאה לנתבע באתיופיה כאדם בריא, כיום אינה מסוגלת לעבוד לפרנסתה – הן משום מצבה הנפשי המתואר לעיל, והן בעקבות כאבי גב כרוניים, כאבי כתפיים, כאבי ראש כרוניים, פריצת דיסק, פגיעה בשלד.

34. התובעת טוענת להתקיימות **עוולת התקיפה כאמור בס' 23(א) לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]**; **עוולת הרשלנות מתוקף ס' 35 לפקודה**; **עוולת הפרת חובה חקוקה מתוקף ס' 63(א) לפקודה**.

35. **עבור הנזק המיוחד עותרת התובעת:**

א. **לפסיקת אובדן השתכרות בעבר**. לדברי התובעת יכולה היתה להשתכר סך של 4,300 ₪ מידי חודש "על פי המשכורת הממוצעת במשק", וזאת מאז עלו הצדדים ארצה ועד מעבר התובעת להתגורר במעון לנשים מוכות. לטענתה, במשך תקופה זו בת 11 שנים מנע ממנה לעבוד ולצאת את הבית. עבור ראש נזק זה עותרת לפיצוי בגין 11 שנות שכר בסך 4,300 ₪ כאמור, וסה"כ **576,600 ₪**.

ב. **לפסיקת הוצאות רפואיות ונסיעות לטיפולים בעבר**, סה"כ **20,000 ₪**.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-12-46489 מ. נ' מ. – תביעה נזיקית

36. עבר הנזק הכללי עותרת התובעת: לאובדן השתכרות וכושר השתכרות בעתיד; הפסד פנסיה בעתיד; כאב וסבל ואובדן הנאות חיים; הוצאות רפואיות בעתיד ונסיעות בגינן; עזרת צד ג' בעתיד; הסבה מקצועית/רכישת מקצוע.

דיון והכרעה

נזקים וקשר סיבתי - כללי

37. לתצהירה (ת/1) צרפה התובעת סיכום מאת הרופא הפסיכיאטר ד"ר פבלו רוטמן מטעם התחנה לבריאות הנפש למבוגרים ב XXXXXX. אין המדובר בחוות דעת הערוכה לפי פקודת הראיות ו/או שהוגשה כחוות דעת מומחה. יחד עם זאת אני מוצאת בה משקל ראיתי כמטיבה לתאר מפי צד שלישי את נסיבות חיי התובעת ב XXXXXX, אליה עברה לאחר שהות בת שנה במעון לנשים מוכות. לאחר תיאור מצבה של התובעת, מציין ד"ר רוטמן את הטיפול התרופתי המשתנה לו "זוכה" התובעת לטיפול בקשיי השינה. ד"ר רוטמן מתרשם שהתובעת סובלת "מהפרעה פוסט-טראומטית כרונית על רקע התעללות פיסיית מצד בעלה. בשל מצבה הנפשי אינה מסוגלת לעבוד לפרנסתה. סובלת מלחץ כלכלי רב".

38. התובעת הגישה כאמור חוות דעת רפואית מיום 16.7.17, אשר נערכה ע"י ד"ר הלל דיוויס, מומחה לפסיכיאטריה. התובעת נבדקה ע"י ד"ר דיוויס במרפאתו, בליווי הבן ה.. כמו כן הונחו לעיון המומחה: הרישום הרפואי ממרפאה לבריאות הנפש ב XXXXXXXX, שלל מכתבים רפואיים מטעם ד"ר פבלו רוטמן אל הביטוח הלאומי ובית המשפט; דו"ח סוציאלי מטעם עו"ס עיריית XXXXXXX.

39. ראוי להביא באריכות מהתרשמותו של ד"ר דיוויס בחוות הדעת:

"היא סובלת מתסמונת פוסט-טראומטית עם תסמינים ברורים של POST TRAUMATIC STRESS DISORDER.

היא עונה לקריטריונים של תסמונת זו כאשר באופן ברור נחשפה לאורך שנים לטראומה מתמשכת שאף היתה מסכנת חיים. היא למדה להתרגל למצב קשה זה ובגלל איומים של הבעל לא העזה להתלונן, לדווח לרשויות או אפילו לברוח. יש להניח כי הצטברות של לחץ קשה ומתמשך תשפיע על מצבה הנפשי ולכן עד היום סובלת הנ"ל מתסמינים של טראומה. היא עונה על הקריטריונים של התסמונת על פי DSM-V כאשר ישנם שיחזורים חוזרים של טראומה אשר מתבטאים הן בפחדים בהקיץ והן בסיוטי לילה. כמו כן נמנעת הנ"ל מלצאת ולתפקד בצורה עצמאית, סובלת מתסמינים פיזיים רבים של חרדה והיא ממשיכה לסבול מפחדים. במצב זה היא אינה רואה את עצמה מסוגלת לצאת ולתפקד באופן עצמאי בגלל פחד וחרדה.

כאשר מחשבים את עוצמת הפרעה ניתן להיווכח עד כמה התסמונת פוגעת בתפקודה הרגיל ועד כמה מדובר בהפרעה משמעותית בחיי היום-יום. אי לכך דרגת חומרת המחלה הינה בינונית עד חמור. כאשר מחשבים דרגת הנכות יש לקחת בחשבון כי מדובר בהפרעה שיש סימנים קליניים

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-12-46489 מ. נ' מ. – תביעה נזיקית

1 מובהקים וקבועים שאין בהם הפסקות המגבילות את ההתאמה הסוציאלית ואת כושר העבודה
2 באופן ניכר. קרי מדובר בנכות נפשית של לפחות 50% על פי סעיף 34 תת-סעיף ה' מהחוק
3 לקביעת נכות של המוסד לביטוח לאומי.

4 לסיכום:

5 אשה [...] אשר נחשפה באופן מתמשך למסכת של טרור ואלימות קשה, היא סובלת מתסמונת
6 פוסט טראומטית עם תסמינים ברורים של PTSD. קיימים תכנים חרדתיים ותלותיים, חוסר
7 התאמה סוציאלית והגבלה של כושר עבודה. יש לקובע דרגת נכות של לפחות 50% לצמיתות".

8
9 40. חוות הדעת ומסקנותיה מקובלות על בית המשפט. הנתבע מצדו לא תקף את חוות הדעת, לא ביקש
10 להציג חוות דעת נגדית אף כי הותר לו לעשות כן, ויתירה מכך, הנתבע לא ביקש לזמן ולחקור את
11 המומחה. אני מוצאת עוד שחוות הדעת מתיישבת עם הראיות האחרות שהונחו בפניי, לרבות התרשמותו
12 של ד"ר פבלו רויטמן והן התרשמות הגורמים האחרים כפי שעלתה בתסקירים אותם מנינו לעיל. מבלי
13 לגרוע מן הדברים אוסיף כי האמור בחוות הדעת מתיישב עם השכל הישר. הדעת נותנת שנים ארוכות
14 תחת משטר דיכוי ואיום מצד הבעל בתוככי הבית פנימה, יותירו שריטות של ממש בנפשו של אדם.

15 41. אינני מקבלת את טענת הנתבע לפיה נכותה של התובעת נובעת ממצבים רפואיים בלבד. בציון ממצאי
16 הבדיקה אותה עברה התובעת, במסגרת הערר אותו הגישה לביטוח הלאומי, ציינה ד"ר גונופולסקי
17 יהודית, מומחית לפסיכיאטריה, בזו הלשון:

18 "מתקשה לנסח את התלונות בתחום הנפשי. בנה מעיד על כך שמתעוררת מסיוטים, מפחדת ...
19 מהשכנים... מפחדת מהגרוש שלה... הועבר... מכתבו של ד"ר פבלו... מקבלת את הערר וקובעת
20 נכות... 20% בשל PTSD."

21 42. ועוד. במהלך חקירתה הציגה התובעת את הכדורים שנוטלת לטיפול בכאבי הראש ובקשיי שינה לדבריה.
22 התובעת הציגה מתוך כליה האישיים את התרופות "ציטלופרן" (לטיפול בדיכאון) "לוריוון" (לטיפול
23 בחרדה), "סרנדה" ו"פריזמה" (נוגדי דיכאון ממשפחת SSRI). (עמ' 46, ש' 29). אין המדובר אמנם
24 בתרופות אשר כשלעצמן נועדו לשיכוך כאבים או קשיי שינה, ויחד עם זאת, מתוך קשיי השפה של
25 התובעת וקשיי ההתבטאות כפי שנגלו לפניי, איני מחזיקה הדבר לחובתה של התובעת ואיני מוצאת בכך
26 משום פגם במהימנותה. נזכיר בהקשר זה את ציון התרופות אותן נטלה התובעת לסיוע בקשיי השינה
27 במסגרת הסיכום של ד"ר פבלו רוטימן.

28
29 לסיכום

30 43. הוכח בפניי כי התובעת סובלת מתסמונת פוסט טראומטית עם תסמינים ברורים של PTSD. המדובר,
31 לדברי המומחה ב"הפרעה שיש סימנים קליניים מובהקים וקבועים שאין בהם הפסקות המגבילות את
32 ההתאמה הסוציאלית ואת כושר העבודה באופן ניכר". שוכנעתי שמצבה של התובעת מקשה עליה את
33 חיי היום – יום להם זוכה כל אדם סביר, הנהנה מקשרים חברתיים ומיכולת לצאת את ביתו נטול

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-12-46489 מ. נ' מ. – תביעה נזיקית

1 חששות לעבודה או פנאי. שוכנעתי כי מתקיים קשר סיבתי מובהק ועמוק בין מצבה הנפשי של התובעת
2 לבין מעשיו של הנתבע, למצער מעשיו נשוא כתב האישום והכרעת הדין במשך 4 שנים, משנת 2008 ועד
3 שנת 2012. קשר סיבתי זה עולה באופן ברור מחוות דעת המומחה ומעמדתו של ד"ר פבלו רויטמן.
4

העוולות הנטענות

עולת התקיפה

7 יסודות העולה מנויים בסעיף 23(א) לפקודת הנזיקין, בזו הלשון: 44.

8 "תקיפה היא שימוש בכוח מכל סוג שהוא, ובמתכוון, נגד גופו של אדם על ידי הכאה, נגיעה, הזזה
9 או בכל דרך אחרת, בין במישרין ובין בעקיפין, שלא בהסכמת האדם או בהסכמתו שהושגה
10 בתרמית, וכן ניסיון או איום, על ידי מעשה או על ידי תנועה, להשתמש בכוח כאמור נגד גופו של
11 אדם. כשהמנסה או המאיים גורם שהאדם יניח, מטעמים סבירים, שאכן יש לו אותה שעה
12 הכוונה והיכולת לבצע את זממו".

13 הפסיקה חידדה כי אין חובה בקיומו של זדון מצד הפוגע לשם הקמת אחריות בנזיקין. את הדגש יש לשים 45.
14 על כך שהתוקף היה מודע לתוצאות הצפויות בעקבות התקיפה (ר' תמ"ש (פ"ת) 11-07-19229 פלונית נ'
15 פלוני, "נבו", מיום 14.12.15).

16 אין ספק בעיני שרכיבי עולה זו מתקיימים בענייננו. הנתבע תקף ואיים על התובעת באופן שיטתי וכחלק 46.
17 משגרת חיי הצדדים. נקבע ממצא פוזיטיבי בדבר **בדמות הכרעת הדין**. ועוד כי אין המדובר בענייננו
18 במקרה בודד כאמור כי אם ב"שגרה" שנמשכה שנים ארוכות, ולמצער על פני התקופה בה נוגעת הכרעת
19 הדין. הנתבע תקף את התובעת מתוך מודעות מלאה ורצון לפגוע בה באופן ישיר, להכאיב בה ולהשפילה.
20 ממד נוסף לאלימות זו הוא השליטה שהשיג הנתבע בחייה של התובעת (וילדיו) באמצעות אלימותו, תוך
21 שלילת כל רצון או מחשבה חופשיים שהתעוררו בתובעת.
22

עולת הרשלנות

24 יסודות עולת הרשלנות מנויים בסעיף 35 לפקודת הנזיקין: קיומה של חובת זהירות, הפרת החובה מצד 47.
25 המעוול, התרחשות נזק, וקשר סיבתי בין הנזק להפרת חובת הזהירות.

26 סעיף 36 מוסיף וקובע: "החובה האמורה בסעיף 35 מוטלת כלפי כל אדם [...] כל אימת שאדם סביר
27 צריך היה באותן נסיבות לראות מראש שהם עלולים במהלכם הרגיל של דברים להיפגע ממעשה או
28 ממחדל המפורשים באותו סעיף".

29 להלן נדון בקיומם של הנזקים הנטענים ובקיום הקשר הסיבתי בין אלה לבין מעשיו של הנתבע. ויחד עם 48.
30 זאת נציין כבר כעת בהקשר לחובת הזהירות, שנקבע לא אחת שקשר זוגי, כל שכן קשר נישואין ארוך
31 שנים הוא בעל מידת קירבה ועצימות המקימים חובת זהירות בין בני הזוג, חובה מוגברת כזו העולה על
32 חובת הזהירות המושגית השוררת בין שתי בריות שאינן בקשר זוגי. תקיפת בן הזוג, השפלתו עד עפר
33 וביזויו לאורך שנים היא בבחינת הפרת חובה המקימה עולת רשלנות בנסיבות כגון אלה (ר' למשל

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-12-46489 מ. נ' מ. – תביעה נזיקית

בתמ"ש 19480/05 פלונית נ' עזבון המנוח פלוני, "נבו" מיום 30.4.06; וגם תמ"ש (פ"ת) 11-07-19229 פלונית נ' פלוני לעיל).

הפרת חובה חקוקה

49. יסודות העוולה מנויים בסעיף 63 לפקודת הנזיקין:

(א) מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק [...] והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק [...].

(ב) לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני.

50. מהגדרת העוולה עולים חמישה יסודות מצטברים לשם התהוותה: קיומה של חובה המוטלת על כתפי המזיק מכוח חיקוק; החיקוק נועד לטובתו או הגנתו של הניזוק; המזיק הפר את החובה; ההפרה גרמה לניזוק נזק; הנזק הנגרם הוא מסוג אותו נועד החיקוק למנוע (ר' עוד ע"א 145/80 ועקנין נ' המועצה המקומית בית שמש, פ"ד לו (1) 113).

51. בענייננו, ומשהורשע הנתבע במעשי תקיפה ואיום מרובים, משוכנע בית המשפט שהתקיימו יסודות העוולה במלואם. בענייננו הורשע הנתבע בריבוי עבירות של תקיפת בת זוג הגורמת חבלה ממשית לפי סעיפים 380 ו 382(ב) לחוק העונשין, התשל"ז – 1977 (להלן – "החוק"); במקרים רבים של תקיפה (סתם) של בת זוג לפי סעיפים 379 ו 382(ב) לחוק; מקרים רבים של איומים לפי סעיף 192 לחוק. המדובר בדברי חוק שנועדו באופן מובהק להגנה על בת זוג, ובאותה נשימה על כל קורבן איומים ותקיפה סתם, והנזק שאלמות זו הביאה על התובעת הוא-הוא הנזק אותו נועד החיקוק למנוע. אני מוצאת אפוא כי גם יסודותיה של עוולה זו התקיימו.

ראשי הנזק

52. התובעת עותרת לפסיקת פיצויים עבור נזקים מיוחדים וכלליים, ממוניים ושאינן ממוניים. סעיף 2 לפקודת הנזיקין מגדיר "נזק" כ"אבדן חיים, אבדן נכס, נוחות, רווחה גופנית או שם-טוב, או חיסור מהם, וכל אבדן או חיסור כיוצאים באלה". "נזק ממוני" מוגדר כ"הפסד או הוצאה ממשיים הניתנים לשומה בכסף ואפשר למסור עליהם פרטים".

53. ראשית, לא הוצגו בפני בית המשפט סימוכין מצד התובעת כתמיכה לטענות לכאבי גב כרוניים, כאבי כתפיים, כאבי ראש כרוניים, פריצת דיסק ופגיעה בשלד. כל שצורף הוא סיכום בדיקה אשר אבחנה הגבלה בתנועת כתף ימין. כמו כן צורפו ממצאים מבדיקת הדמיה לכתף ימין (נס' ז' לתצהיר ת/1). לא

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-12-46489 מ. נ' מ. – תביעה נזיקית

1 הוגשה חוות דעת בהקשר זה. בנוסף, גם אם אני שנוכחה של התובעת נקבעה גם על בסיס כאבי כתפיים,
2 התובעת לא הוכיחה קשר סיבתי בין מצב דברים זה לבין מעשיו של הנתבע. ויוסף עוד לעניין זה כי
3 בסימוכין האמורים אף לא צוין, ולו מפיה של התובעת, כי כאבי הכתפיים קשורים לאלימות מצד הנתבע
4 או אלימות בכלל.

5 לפיכך אני דוחה את טענות התובעת בהקשר זה.

6 שנית, התובעת ציינה שעברה ניתוח להסרת ירוד ("קטרקט") וצרפה סימוכין לכך (נס' ח' לת/1). לטענתה
7 "בעבר הנתבע מרח סחוג חריף על שתי עיני, ומאז אני סובלת מקשיי ראייה וחוסר נוחות בעיני. הנתבע
8 לא לקח אותי לרופא לצורך קבלת טיפול, ויתכן שהמצב הדרדר בשל כך". מעשה זה המיוחס לנתבע אינו
9 מופיע בכתב האישום והכרעת הדין, ולכשעצמו לא הוכח בפניי. גם אם אני שהמעשה נעשה, לא הוכח
10 בפניי כי יש בו להביא לכדי קטרקט או לכדי נזק קונקרטי אחר, או כי מתקיים קשר סיבתי בין המעשה
11 הנטען לבין הנזק ואו ההתערבות הרפואית.

12 לפיכך אני דוחה את טענות התובעת בהקשר זה.

הנזקים המיוחדים:

13
14
15 55. אובדן השתכרות בעבר – לאחר עיון בטענות התובעת וראיותיה, סבורני כי התובעת לא הוכיחה ראש נזק
16 זה.

17 56. ראשית, הוכח בפניי שהתובעת מעולם לא עבדה. כך עולה מאישור המל"ל אותו צרפה, המאשר כי לא
18 עבדה משנת 2000 – שנת עליית הצדדים ארצה. לכאורה קל לקשור בין מסכת ההתעללות שעברה התובעת
19 לבין העובדה כי נמנעה לצאת לעבוד מחוץ לבית. אלא שבאותה המידה ניתן לקשור עובדה זו לצורך בגידול
20 הילדים הקטנים, ואו לקשיי שפה והסתגלות. אין אפוא קשר סיבתי מובהק בין אובדן ההשתכרות בעבר
21 לבין מעשיו של הנתבע. מסקנה זו מתיישבת עוד עם דברי התובעת בחקירתה הנגדית בהקשר לתובענה
22 דנן. עולה מן הדברים שלא קם קשר סיבתי מובהק בין ראש נזק זה לבין מעשי הנתבע נשוא התובענה:

23 ש. לפני שעלית מאתיופיה, מה עשית? נניח מגיל 18?

24 ת. הייתי נשואה לו, ולא עבדתי וגידלתי ילדים.

25 ש. באיזה גיל נולדו הילדים? מתי הילד הראשון נולד? בת כמה היית?

26 ת. יותר מ-18. 20.

27 ש. ולא עבדת?

28 ת. לא.

29 ש. למדת בבית ספר באתיופיה? רכשת השכלה?

30 ת. לא.

31 ש. את יודעת לקרוא ולכתוב באמהרית?

32 ת. לא. בכלל לא. גם לא עברית (עמ' 46, ש' 10).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-12-46489 מ. נ' מ. – תביעה נזיקית

- 1 שנית, הסכום הנתבע לא נתמך בסימוכין או בהסבר שיניח את הדעת להצבת רף ההשתכרות
2 הפוטנציאלית של התובעת על סך 4,300 ₪. לא עלה בידי התובעת לנמק את הזיקה בין הסכום הנתבע
3 לבין "המשכורת הממוצעת במשק" לטענת התובעת - שאינה 4,300 ₪.
4 **לסיכום, אני דוחה ראש נזק זה.**
- 5
- 6 **הוצאות רפואיות ונסיעות לטיפולים בעבר** - התובעת העמידה ראש נזק זה על סך 20,000 ₪. דין ראש
7 נזק זה להידחות. התובעת לא העמידה כל תשתית ראייתית לנסיעות לטיפולים, כל שכן לטיפולים עצמם.
8 התובעת אף לא העמידה גרסה עובדתית בהקשר זה, שיש בה להסביר את שיעור הסכום הנתבע.
9 **לסיכום, אני דוחה ראש נזק זה.**
- 10
- 11 **הנזקים הכלליים:**
- 12 **אובדן השתכרות וכושר השתכרות בעתיד והפסד פנסיה בעתיד** – התובעת לא הוכיחה ראש נזק זה. כשם
13 שלא הוכח הקשר הסיבתי בין אובדן השתכרות בעבר, הוא הדין לגבי כושר השתכרות בעתיד. לא הוכחה
14 בפניי זיקה בין מעשיו של הנתבע לבין העובדה שהתובעת לא עבדה או שמא התקשתה לרכוש את השפה
15 העברית. עוד לא הוכח כי בפנינו מקרה בו חוותה התובעת ירידה בכושר השתכרות לעומת העבר, בעקבות
16 מעשיו של הנתבע.
17 **לסיכום, אני דוחה ראש נזק זה.**
- 18
- 19 **הוצאות רפואיות ונסיעות בגינן, עזרת צד ג', הסבה מקצועית ורכישת מקצוע** – דין ראשי נזק זה
20 להידחות. התובעת לא הוכיחה כי נדרשת להוצאות רפואיות חריגות כל שכן הוצאות רפואיות החורגות
21 מסל הבריאות ממנו נהנית התובעת, אשר לפי עדותה חברה בקופת חולים (עמ' 47, ש' 5). התובעת לא
22 הוכיחה כי נדרשת לתרופות למעט התרופות אותן מנינו לעיל לטיפול בדיכאון וחרדה. אפשר להניח
23 שהתובעת נוטלת תרופות נוספות לטיפול בכאבי ראש או קשיי שינה, אך לא הוכח שהתובעת נוטלת
24 תרופות שעלותן חריגה ו/או ההשתתפות העצמית בגינן חריגה.
25 התובעת אף לא הוכיחה כי נדרשה בעבר או שתידרש בעתיד **לעזרת צד ג'**. התובעת לא העמידה טיעון או
26 בסיס עובדתי בהקשר לראש נזק זה. התובעת אף לא העמידה גרסה או טיעון של ממש בנוגע **להסבה**
27 **מקצועית או רכישת מקצוע**, ולא העמידה טיעון שיצביע על זיקה בין דרישה זו לבין מעשיו של הנתבע.
28
- 29 **כאב וסבל ואובדן הנאות חיים**
- 30 **כאב וסבל ואובדן הנאות חיים** – אין חולק שראש נזק זה הוא הזירה העיקרית לחילופי הרעיונות ולמגמות המשפטיות שנועדו להתמודד
31 עם נזקים הנגרמים בעקבות חיים בצל התעללות מצד בן או בת זוג. בית המשפט העליון היטיב לסכם
32 בקליפת אגוז את השקפת המשפט לנסיבות בענייננו, בראי דיני הנזיקין - **בע"מ 7073/13 פלוני נ' פלונית**
33 ("נבו", מיום 31.12.13). כך מפי **כבוד השופט (כתארו אז) אליקים רובינשטיין** :

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-12-46489-4 מ. נ' מ. – תביעה נזיקית

1 "אומר מה על המגמה השיפוטית, ולטעמי ראוי כי יתנו לכך בתי המשפט, במיוחד לענייני
2 משפחה, את דעתם. תופעת האלימות במשפחה הוגדרה לא פעם כנגע שיש למגרו (ע"פ 2157/92
3 פדידה נ' מדינת ישראל, פ"ד מז(1) 81, 84 (1993); דנ"פ 3371/98 אזואלוס נ' מדינת ישראל, פד"י
4 נד(4) 502, 522 (2000)), כך בעבר במיוחד בהקשר הפלילי. אך אין סיבה שבעולם שגם דיני
5 הנזיקין לא ישתתפו במאמץ המיגור [...] בתי המשפט רשאים לעשות שימוש בפיצויים מוגברים
6 גם ככלי במלחמה הכוללת לביעור תופעה חברתית נפסדת של אלימות; ברי – ויוטעם – כי כל
7 מקרה לגופו, אך בן זוג מכה צריך שיידע כי ככל שיוכח הדבר, לא יינקה מפיצוי משמעותי [...]
8 הרכיבים שראוי להביאם בחשבון במקרים כאלה הם אורך תקופת ההתעללות, מאפיינייה
9 הספציפיים ועוצמתה" (ס' ח' לפסק הדין).

10
11 62. מונח עוד לפני פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה בירושלים בתיק תמ"ש (י-ם) 18-03-56762
12 ט.ש נ' א.ש ("נבו", מיום 21.11.18). כבוד השופט נמרוד פלקס טרח וסקר את המגמות בפסיקה בהקשר
13 לשיעור הנזק הלא-ממוני בעקבות אלימות פיסית ואלימות כלפי בן/בת זוג בפרט:
14 "סקירת פסיקת בתי המשפט, אשר דנה בשיעור הפיצוי הכספי שנקבע בגין נזק לא ממוני שגרם
15 בן זוג אחד למשנהו נוכח מעשה אלימות שנקט כלפיו, תומכת אף היא במסקנה, לפיה המגמה -
16 היא להעלות את רף הפיצוי בגין נזק לא ממוני".

17
18 63. לסיכום: אני קובעת כשם שפורט להלן, שהוכחו בפניי עוולות התקיפה ועוולת הפרת חובה חקוקה, כמו
19 גם עוולת הרשלנות והקשר הסיבתי בין ראשי הנזק אותם קיבלתי לבין מעשיו של הנתבע. אני מוצאת
20 בהקשר זה שהנתבע הפר את חובת הזהירות, המושגית והקונקרטי, כלפי התובעת וכי הוא נושא
21 באחריות לנזקים אותם עלה בידיה להוכיח. אני מוצאת אפוא שהתובעת זכאית לפיצויים כספיים מידי
22 של הנתבע בגין כאב וסבל.

שיעור הפיצוי

23
24
25 64. על שיעור הפיצויים להלום את נסיבות העניין בעניינינו. ניתן דעתנו לעובדה, שאין המדובר באפיזודה
26 אלימה וחד פעמית, כי אם בהיות התובעת יעד לאלימות הנתבע משך שנים ארוכות. אמנם התובעת
27 בעניינינו מושתתת על עובדות כתב האישום והכרעת הדין, אך הוכח בפני כי התובעת היתה קורבן
28 לאלימות קשה, להשפלה וביזוי שהדעת אינה סובלת משך שנים ארוכות. אין המדובר באלימות ממנה
29 סבלה התובעת בחדרי חדרים, כי אם בהתעללות פיסית ונפשית אותה חוותה התובעת כחלק משגרת חייה,
30 כמעשה יום-יום ולעניי ילדיה. אני מוצאת לנכון להעניק משקל גם לעובדה שהתובעת נאלצה לחזות
31 באלימות כלפי ילדיה ולחוות ניתוק מילדיה, אשר גדלו הרחק ממנה.
32

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-12-46489 מ. נ' מ. – תביעה נזיקית

1 סבורני עוד כי על שיעור הפיצויים להלוים את סלידתו של בית המשפט ממעשיו הנפשעים של הנתבע, כשם
2 שהוכחו בפניי. המדובר במעשים המצויים ברף אלימות גבוה וניכר ומעידים על פריקת עול ומעשי בריונות
3 מצד הנתבע כלפי החלש ממנו וחסר הישע. ככל שידיעתו של בית המשפט משגת מן החומר שלפניו, הנתבע
4 לא נקלע לעימותים אלימים או גילה תוקפנות כלפי זולתו – אלא כלפי ילדיו ואשתו הכנועה.

5 66. לאחר שהפכתי בדבר ועל בסיס מלוא נסיבות העניין, ולאחר שעמדה לפני פסיקת בתי המשפט על
6 ערכאותיהם בנסיבות דומות (ור' הסקירה הרחבה בפסקי הדין בבע"מ 7073/13 פלוני נ' פלונית,
7 ובתמ"ש (י-ס) 18-03-56762 ט.ש נ' א.ש, אני מעמידה את סכום הפיצויים על סך של 250,000 ₪).

8
9 על מפתן סוף דבר

10 67. כשם שהוזכר בתחילת הדברים, מעל נסיבות העניין מרחפת סוגיית המאהבת של הנתבע, גב' ק. מ. ת.ז.
11 XXXXXXXXXX אשר עלתה ארצה עם הצדדים, והיא וילדיה נרשמו כילדיהם של הצדדים, לכאורה תוך
12 הונאת הרשויות. בית משפט זה נדרש לסוגיה זו בעבר באופן עקיף, ובהקשר לתביעת התובעת לפסיקת
13 דמי שימוש (תמ"ש 14-01-9869). נקבע בפסק הדין מיום 20.12.16 כי "במחלוקת האם הנתבע ניהל
14 מערכת משפחתית ביגמית והביא ילדים מהתובעת ומגב' ק., או שמא הצדדים הינם הורי הגב' ק., תוך
15 חשש לקיום יחסים של גילוי עריות בין אב לבתו ואף הבאת ילדה- נכדה, למצער הונאת המדינה ורשויות
16 העליה והקליטה, הרי שהכף נוטה בשל הרישום בת.ז לאפשרות כי מדובר בבתם של הצדדים".

17 68. נוסף לעניין זה כי סוגיה זו התבררה גם על ידי כבוד השופט בן דוד במסגרת הכרעת הדין. לעניין זה
18 נקבע כי "בתא [המשפחתי] חבוי 'סוד גדול' שטרם מאוד להסתירו מאתיופיה ובישראל תוך ביצוע
19 עבירות כדי לוודא שלא יחשף [...] הדיירת אינה בתו של הנאשם, אלא 'האשה מהצד' שלו. עברה לגור
20 עמם באתיופיה, לקראת העליה לישראל, ולרקע רצונו שתעלה כאילו היתה הבת [...] הובהר חד
21 משמעית, שהואיל והנאשם ציווה לומר שהדיירת אחותם כולם צייתו. זה היה נוהג בתא המשפחתי
22 הספציפי, וגם עקב איומי האב שיהרוג, שלא התירו מקום להתלבטות" (ור' בהרחבה בסעיפים 24-30
23 להכרעת הדין).

24 69. המדובר אפוא בסוגיית כבדת משקל, אשר אינה עומדת להכרעתי בהליך זה. מחד גיסא עומדת חזקת
25 אמיתות מרשם האוכלוסין. מנגד, אין חולק שעולה חשש ממשי שהמרשם אינו משקף את האמת בנסיבות
26 העניין.

27
28 סוף דבר

29 70. על בסיס כל האמור והנקוב לעיל, נקבע כדלקמן:

30 א. הנתבע ישלם לידי התובעת סך של 250,000 ₪ תוך 30 יום, וממועד זה יצבור הסכום הפרשי הצמדה
31 וריבית על פי דין עד למועד התשלום בפועל.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-12-46489 מ. נ' מ. – תביעה נזיקית

1 ב. אף על פי שהתובעת זכתה לייצוג משפטי מטעם הלשכה לסיוע משפטי, והואיל והנתבע נמנע
2 במפגיע מלהתייצב לדיונים כמתואר והביא להתארכות משמעותית של ההליך הנדון, בעוד התובעת
3 טרחה להגיע מXXX XXX ולהתייצב בפניי, מצאתי לנכון לחייבו בתשלום הוצאות משפט לידי
4 התובעת בסך 15,000 ₪ אשר ישולמו תוך 30 ימים וממועד זה יצבור הסכום הפרשי הצמדה וריבית
5 כדין עד למועד התשלום בפועל.

6

7 71. המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים ותסגור את התיק.

8

9 פסק הדין ניתן לפרסום תוך השמטת פרטי הצדדים.

10

11 ניתן היום, י"ג ניסן תשע"ט, 18 אפריל 2019, בהעדר הצדדים.

12

אלה מירז, סגנית נשיא

13

14

15

16

17

18

19

20